legszebb példája viszont a színtér feletti, nem is igazán feltűnő, hatalmas fészekszerű ágszövedék, amely a rátévedő tekintetek számára a születés, az ártatlanság képzetét kelti. Az előadás vége felé ugyanez a motívum már a torkon lenyomott rendezői közlésvágy példázatává válik, amikor az alvó Csipkerózsika ebbe a kompozícióba mászik bele, miközben férfihadak zsongják körül. (A mondandó itt is világos, csak az apával való incesztus-jelenet után a védőburok-kép teljességgel érthetetlen.)

A látványosság mindig kétélű dolog, ritkán sikerül vele úgy bánni, hogy szemléletes artisztikum maradjon, és ne váljon vásárivá. Ezen a határponton billeg az előadás legerősebb momentuma, a már említett incesztus-jelenet, Szarvas Krisztina és Haller János kettőse. Az apa tekergődző kígyóként, prédára hajtó vadként szaglássza körbe Csipkerózsikát, majd az alvó, magatehetetlen lánnyal mint élettelen zsákmánnyal játszik perceken át. Tagadhatatlanul hatásos, ötletes, és tánctechnikailag virtuóz a mozzanat, ugyanakkor van az egészben valami varietébe illő akrobatikus jelleg. Ahogy az orfikus mítosztörzs névadó története is modern szórakoztatóipari mutatványnyá erodálódik (például az erdei hímek Csipkerózsikán tett erőszakának jelenetében, ahol a látványosság átbillen). (Gergye Krisztián ugyanezt a témát ihletett igazsággal koreografálta meg, és tette egy teljes előadás alapjává az *Egonegonegon*ban.) Juronics *Csipkerózsikáj*a nagy lélegzetvételű, művészi értelemben véve azonban kevéssé talentumos, orfeumba illő produkció, de koherens vitaalapnak gondolom azt a véleményt is, amely szerint látványos, élvezetes kortárs táncelőadás.

A táncosok egyaránt jó technikai képességeiből egyik oldalon a földközeli mozgások rínak ki (talán a címszereplő Szarvas Krisztina kivételével), a másikon az erdei vadakat megjelenítő négy táncos kevésbé artisztikus mozdulatsorozatai.

A klasszikus gyermekmesén – újszülött királylány, rossz tündér, jó tündér, átok, megszúrt ujj, álom, majd királyficsók és ébredés – nem véletlenül a jungiánus motívumelemző iskola legelső dolgozatai próbálgatták előszeretettel oroszlánkarmaikat, és fejtették meg mondandóját mint a női személyiségfejlődés egyik legfontosabb feladatán – a termékeny nővé válás traumáján – való átsegítést. A *Csipkerózsikát* az 1930-as évektől kezdik a mélylélektan és a fejlődéslélektan felől értelmezni. Ez az olvasat a freudizmus hatvanas évekbeli kulturális újrafelfedezésétől éli reneszánszát, s noha soha nem vált olyan mértékben „közkinccsé", mint Piroska koitusza a farkassal, mostanra közismert, rejtjelességét elvesztett felnőttmese lett. Megnézzük, vagy nem nézzük meg, egyik esetben sem történik semmi. Juronics Tamás *Csipkerózsikáj*át nézve a közepesnél jobban szórakoztam... És nem történt semmi sem.

CSIPKERÓZSIKA (Szegedi Kortárs Balett, Nemzeti Táncszínház)

Zene: Pjotr Iljics Csajkovszkij, Ducsán és Milán. **Díszlet-jelmez:** Kentaur. **Fény:** Stadler Ferenc. **Koreográfus-rendező:** Juronics Tamás. **Táncolja:** Szarvas Krisztina, Czár Gergő, Csetényi Vencel, Fehér Laura, Finta Gábor, Hajszán Kitti, Haller János, Horváth Miklós Gergő, Palman Kitti, Tarnavölgyi Zoltán, Tóth Andrea, Zsadon Flóra.

Kutszegi Csaba

Zsuzsa, hol vagy?

Eldőlt8as

Bakó Tamás azon tamáskodik, hova bújhatott el Rózsavölgyi Zsuzsa. Szándékosan nem azt írom, hogy az előadás kezdetén a férfi keresgéli az elbújt nőt. Rózsavölgyi és Bakó ugyanis mintha nem szerepekbe bújt volna, hanem önmagát adná. Egyre divatosabb a színházcsinálóról magáról szóló színház. Évekkel ezelőtt Halász Péter a Kálvária téren este hétkor kezdődő előadásokként adta el a „Halász Péter forgatja a *Hermina-mező* című filmet" tartalmú egymást követő, mindig más-más jeleneteket, majd megrendezte a saját temetését, amelyről, ha nem igyekszik eléggé, könnyen örökre le is késhetett volna. A ravatalon fekvő élő halott előtt Bozsik Yvette és Vati Tamás bohócszámot táncolt, előbbi idén a Kamrában feldolgozta saját gyermekkorát, a rejtegetni szokott intimitásokból felépült előadáson a koreográfus-rendező kíméletlen képet fest szüleiről, közeli és távoli rokonairól (meg persze önmagáról, akivel – csak zárójelben! – mintha a legmegértőbb volna). Schilling Árpád pedig tavasszal többhetes sorozatban performálta városszerte – egyebek mellett – jeleneteit a házasságából.

Rózsavölgyi és Bakó a fent említettekhez képest játékos tréfaűzők

csupán, de az *Eldőlt8as* előadásán kitartóan ragaszkodnak a látszathoz: nincs külön szerep és szereplő, életükben a játéktér és a hétköznapok színterei egybemosódnak, ők Zsuzsa és Tamás, egy-egy a sok közül, együtt is ácsorogtak a nézőkkel a MU Színház kávézójában, az előadás kezdetét várva. Hasonló ötletet már nagyon sokan elsütöttek. A Bakó–Rózsavölgyi páros tevékenysége mégis figyelemre méltó, mert nemcsak külsőségeket vesznek át, hanem a hozzájuk tartozó bensőséget is megkeresik. Szimpatikus egyéniségük ez utóbbira mindkettőjüket különösen alkalmassá teszi.

A bújócska szabályos, Tamás falnak fordulva számol, Zsuzsa a színpad közepén megállva „bújik el" (mindkét szemét kezével eltakarja: ha ő nem lát senkit, őt sem láthatják). Tamás többször majd' fellöki, de tényleg nem látja, úgy látszik, Zsuzsa van is, meg nincs is. És már nyakig benne is vagyunk egy szokásos, de mégis megunhatatlan kapcsolattörténetben. Lehet, egy szakítást követő időszakban, amikor a kedves már rég nincs ott, de még mindig ott van.

Rózsavölgyi Zsuzsa és Bakó Tamás

Koncz Zsuzsa felvétele

Tamás nem tehet mást, elkezdi Zsuzsa nélkül (mit? az előadást? semmi sem utal előadáskezdetre), majd folytatja is nélküle, mert Zsuzsa sokáig láthatatlankodik Tamás játékterének közepén. Amikor Tamás az eredetileg Zsuzsának szánt szólót kezdi el táncolni, Zsuzsa bekapcsolódik: egymással nem érintkezve, együtt lejtik el ugyanazt a variációt (a fiú mellett – *láthatatlanul* – az elválás után is ott a lány). Előtte-utána Tamás önreflektál, és verbálisan monologizál, igaz, ez utóbbit leállítja, „mert a kritikusok meg fogják szólni: megint egy beszélő táncos". Mindeközben egy tollaslabdával vidáman dekázgat.

A közösen előadott szóló bizonyítja: nem könnyed improvizálgatásról van szó. Cizellált mozdulatsorozat egyszerre csak gondos bepróbálás után adható elő. Még akkor is, ha a Bakó és Rózsavölgyi által bemutatott tánctechnikai elemek nem akrobatikus nehézségűek. De nem is a tánc a produkció egyetlen nyelve, a zenének, a szónak és a különleges eszközöknek szintén meghatározó jelentőségük van. A színpad bal oldalán keverőpult áll, mögé, a hátsó falra rendszeresen szöveges kép vetül. Az angol és magyar feliratokon az éppen felcsendülő slágerek szövegei olvashatók – egyértelmű az utalás a *karaoke* bárok szórakoztató, de igen felszínes világára. Ezt a slágerkínálat is megerősíti: csakis jól ismert, szerelmes dalok hangzanak el. Slágertextusban nem jártas szem és fül számára kicsit zavarba ejtő a szembesülés: az ismerős, sokszor nagyszerűen intonált dallamokhoz írt szövegekben igencsak üres frázisok pufognak. De az igazi rejtély az: miért kerülnek ömlesztve nyálas zenei cuccok a kortárstánc-színpadra?

Az előadó- és szerzőpáros természetesen leginkább ironizálni akar a szentimentális hangzó anyaggal. Távolságtartásukat groteszk akciókkal fejezik ki. Zsuzsa kisszőnyegen ugrálva-haladva köröz a furcsa, ferde pózban gyertyázó Tamás körül, miközben a teret betölti a magas decibelen dübörgő *lamúr*. A „Szerelem fáj" refrénű dalra földet püfölő szenvedélyes kínlódást mutat be a páros. Az ironizálás menetét némileg árnyalja a többször, folytatólagosan felbukkanó hosszabb szövegrészlet, amelyben egy amnéziás beteg története olvasható. A beteg férfi gyermekei nevére nem, de a szerelem érzésére emlékszik.

E betéttörténet a slágerekkel azért néhányszor próbára teszi a szentimentalizmusért nem rajongó befogadó türelmét. De Bakóék, mintegy incselkedve, az utolsó pillanatban mindig kitáncolnak a giccsé válás veszélyéből, például úgy, hogy direkt szupergiccses megoldással teszik nevetségessé a szépen fejlődő giccsparádét. (Ilyen, amikor Zsuzsa nyakába színes, felvillanó fényekkel tarkított lámpafüzér boa kerül.) De az is előfordul, hogy az érzelgős motívum hirtelen megszakad, s komollyá válik a tánccal kifejezett párkapcsolati gond. Ilyen a darab vége felé látható, zenetöredékekre előadott nagykettős is. Ez az utolsó táncos jelenet egy mozdulat- és hangörvény a darabokra tört világban, amelyben a szentimentalizmus mellett a tartalmas kapcsolatra vágyó ember is könnyen elvész. Az *Eldőlt8as* korrajz, fiatalos alulnézetből.

Az előadás két ok miatt lesz figyelemre méltó műalkotás. A hangmontázsok és mozdulattöredékek végül különös, intermediális kavargássá elegyülnek, ami képes – ha nem is egységes, de értelmezhető és élvezhető – formanyelvvé válni; ez az egyik ok. A produkció másik erénye pedig a két előadó hiteles megjelenése, adekvát játéka. Rózsavölgyi Zsuzsa és Bakó Tamás nem manírosan láttatni akarja az átlagos, hétköznapi boldogulásra váró emberpárt, hanem egyszerű eszközökkel, átélve, önmagát adva eljátssza.

Hihetetlen, de az előadáson újabb ismeretekre tehettünk szert az emberi kapcsolatok alakulásáról. Azt azonban nem tudtuk meg, hogy Tamás most a magánéletben is keresi-e Zsuzsát.

Eldőlt8as (MU Színház)

Alkotók, előadók: Rózsavölgyi Zsuzsa, Bakó Tamás.